

ҶҮРА ҲОШИМӢ

ҲАНДОНАК

ДУХТАРЧАИ ХАНДОНАК

Лабҳои ту механдад,

Гапҳои ту механдад.

Чашмони ту механдад,

Мижғони ту механдад.

Хандон-руҳи некӯят,

Барги гули абрӯят.

Дандони ту марҷон аст,

Яксар ҳама хандон аст.

Дар китфи ту мӯ хандад,
Дар мӯи ту бӯ хандад.

Эй духтараки хандон,
Бар хандаи ту қурбон!

АНОРИ ХАНДОН

Анори хандон
Чун шавқмандон,
Бар мо намояд
Ёкути дандон.

Алвон шудааст он,
Рахшон шудааст он.
Аз завқи пухтан
Хандон шудааст он.

Аз шавқмандӣ
Онро писандӣ,
Аз ширахандаш
Ширин бихандӣ.

ДОНОЙ

- Аз хобакат саҳар хез.
- Медонамаш, падарчон!

- Бо дасти рост бархез.
- Медонамаш, падарчон!

- Покиза дасту рӯ шӯй.
- Медонамаш, падарчон!
- Пас шукри рӯзи нав гӯй.
- Медонамаш, падарчон!

- Як «Хайр!» гӯ , чу рафтӣ.
- Медонамаш, падарчон!
- Ҳушёр шав, наафтӣ?
- Медонамаш, падарчон!

- Бо роҳи худ бирав рост.
- Медонамаш, падарчон!
- Дар оши кас машав мост.
- Медонамаш, падарчон!

- Пеш аз сухан бияндеш.
- Медонамаш, падарчон!
- «Медонамаш» нагӯ беш.
- Медонамаш, падарчон!

ГУФТУГӮ

- Пургӯ чароӣ, чонам?
- Кони гапи чаҳонам!

- Кони гапат дар кучост?
  - Дар нӯкаки забонам!
- Забонакат дар кучост?
  - Дар вораи даҳонам!
- Даҳонакат дар кучост?
  - Дар гирдаки лабонам!
- Лабонакат дар кучост?
  - Дар зери биничонам!
- Биниякат дар кучост?
  - Дар байни дидагонам!
- Дидаякат дар кучост?
  - Дар байни мижагонам!
- Мижаякат дар кучост?

- Дар зери абрувонам!
- Абрӯякат дар кучост?
- Дар хам-хами пешонам!
- Пешониат дар кучост?
- Дар каллаи калонам!
- Калла ба ту чӣ даркор?
- Инашро ман надонам...

ҲАЙРАТ

Ҳай-хай, акои Даврон,
Кардӣ маро ту ҳайрон!

Гуфтӣ, ки бас далерӣ,
Зӯриву ҳамчу шерӣ.

Гуфтӣ, ки паҳлавонӣ,
Тарс ин чӣ гап? – Надонӣ.

Кӯхро занӣ, шавад он
Бо хоки роҳ яксон...

Акнун чаро, ки тарсӣ
Аз як хурӯси чарсе?

Бо доду вою фарёд

Чӯйӣ ту аз ман имдод?

Ҳай-ҳай, акои Даврон,

Кардӣ маро ту ҳайрон!

БИНАМ, БИНАМ...

Чоям – як сӯ, нонам – як сӯ,

Ошамро ҳам монам як сӯ.

Ҳушам сӯйи тилвизор аст,

Чашмам чору гӯшам чор аст:

Шинам, шинам, шинам, шинам,

Биnam, бинам, бинам, бинам.

Доnam, доnam, дарсам беш аст,

Дар таҳсилам сад ташвиш аст.

Хондан, хондан, хондан бояд,

Шояд, бояд, бояд, шояд...

Шинам, шинам, шинам, шинам,

Биnam, бинам, бинам, бинам.

Шаб ним асту айни хоб аст,

Аmmo кино диданбоб аст.

Тарсам, боз аз дарсам монам?

Беҳтар ё аз тарсам монам?

Шинам, шинам, шинам, шинам,
Бинам, бинам, бинам, бинам,

Гӯшакҳоро тобам, тобам,
Ҳар сарчӯро кобам, кобам.
Гоҳ аз ин ҷо, гоҳ аз Маскав,
Биноие ёбам нав-нав.

Шинам, шинам, шинам, шинам,
Бинам, бинам, бинам, бинам.

Додар, хоҳарҳоям хобанд,

Аз хоб онҳо лаззат ёбанд.
Акнун бояд хобам ман ҳам
Ҳозир, ҳозир, ҳозир, як дам!

Шинам, шинам, шинам, шинам,
Бинам, бинам, бинам, бинам...

МЕҲМОНДЎСТ

Ояд ба хона меҳмон,
Шодӣ кунад Вафочон.

Дар пешгаҳ нишонад,

Гард аз рухаш фишонад.

Гирад ба гап варо гарм,
Созад даробаро гарм.

Шодон ба пеши меҳмон
Хоне кашад фаровон:

Нону мавизаш орад,
Сад гуна чизаш орад.

Аммо ба он бикӯшад,
Худ хӯраду бинӯшад.

Одам надонад осон:
Меҳмон кию кӣ мизбон?

АҲМАДУ РАҲМАТ

Аҳмаду Раҳмат –
Ду ҷӯраи ҷон,
Биншаста буданд
Шодону хандон.

Чун атсае зад
Ногоҳ Раҳмат,

Аҳмад бигуфташ:

– Бошӣ саломат!

Аммо ҷавобаш

Раҳмат надонист,

Бояд чӣ гӯяд? –

Дар ёди ӯ нест...

САРИ РАВОН

Як шом дидам

Бар тори девор:

Як сар равон аст

Дар тори девор.

Ин сар набошад,

Пас чист дигар?

Ин сар, ки бошад,

Аз кист ин сар?

Ман хоб бошам?

Ё ин ки бедор?

Чашмони худро

Молам ба такрор.

Бинам дубора

Бар тори девор:

Як сар равон аст

Дар тори девор!

Сар пушти девор

Ногаҳ ниҳон гашт...

Дарвоза во кард,

Ин сӯй бигзашт.

Эй вой, акнун

Ояд ба сӯям!

Оё гурезам?

Ё дод гӯям?

Дар раҳ кашид ӯ

Ногаҳ тамоку...

– Бобои Хуршед?

О, ин Шумо-ку!!!

АЗОБИ ХУРД БУДАН

Ҳар як калон,

Охир, чаро

Танбеҳаке

Бидҳад маро?!

– Инро нарас!

– Онро набин!

– Ин ҷо наё!

– Он ҷо нашин!

– Инро набур!

– Онро нарез!

– Ин хел хоб!

– Он хел хез!

– Ин– айби ту!

– Э, ҳайфи ту!

Дору мадор!

Гӯву магӯ!..

Вай-вай, басо

Хурдӣ бад аст! –

Хурдӣ маро

Дар дил задаст!

ПОПУШИ МОМО

Дар ошхона

Мавлуда афтид,

Дар остона

Мавлуда афтид.

Озор дида

Банди ду дасташ,

Ҳар сӯ парида

Қанди ду дасташ,

Меҳезад аз чой,

Мемонад ӯ пой,

Меафтад ӯ, хой!

Эй вой, эй вой...

Ҳарчанд кӯшад,

Меафтад аз по,

Ҳар кас, ки пӯшад

Попӯши момо.

ШУСТУШӮ

Баъд аз адои варзиш

Ҳар бачча рӯй шӯяд.

Бо оби барфу борон

Ҳар кӯча рӯй шӯяд.

Бо шабнами саҳаргоҳ
Садбарг рӯй шӯяд.
Себарга дасту рӯро
Бо оби ҷӯй шӯяд.

Албатта, баъди хӯрдан,
Гурбача рӯй шӯяд.
Баъзан, хушаш биёяд,
Мушбача рӯй шӯяд.

Аз чист, ки шумо ҳам
Хушҳолу тозарӯед?

Аз он ки дасту рӯро
Ҳар рӯз тоза шӯед.

Аммо надонам. Оё
Моҳича рӯй шӯяд?
Ҳар кас, ки донад инро,
Лутфан ба ман бигӯяд.

ХОНА БИРҶБАД НИГОР!

Ҳой! Ту кӣ? Дар кучо?
Зуд ба ин чо биё!
Роҳи ҳаворо кушо! –
Хона бирӯбад Нигор!

Болини парро бурор!
Пардаи дарро фурор!
Латтаи тарро дарор! –
Хона бирӯбад Нигор!

Дур фиған ҳинаро!

Об бизан зинаро!

Пок кун оинаро! –

Хона бирӯбад Нигор!

Акбар, аз ин чо буро!

Асғар, аз ин чо буро!

Аскар, аз ин чо буро! –

Хона бирӯбад Нигор!

Бош ва ё хап гузар!

Бе ғашу бе гап гузар!

Рост гузар! Чап гузар! –

Хона бирӯбад Нигор!

Бод, наё аз адир!

Гурба, даматро бигир!

Пашша, бирав ё бимир! –

Хона бирӯбад Нигор!

ЧАРО? ЧАРО?

На чарх мезанам ба хоб,

На печ мехӯрам, на тоб.

На пой мезанам ба по,

На даст медиҳам ҳаво.

Валекин аз чӣ бистарам

Ба зерам ояд аз барам?

Ба зери каш агар кашам,

Ҳазад вай аз таги кашам.

Варо агар ба бар кашам,

Ба фарқи сар агар кашам,

Ҳамон зи рӯи ҷои ман

Ҳазад ба сӯи пои ман.

Парад зи дида хоби ман,
Кӣ медиҳад ҷавоби ман?

Зи нав кашам варо ба бар,
Зи нав равам ба хоб агар,

Зи нав ба зери по равад?
Чаро? Чаро? Чаро равад?

Чӣ турфае, ки бистарам
Ба зерам ояд аз барам?!

ҲАМЗА ЧӢ ХУШРӢ ШУДАСТ!

Лаб нарасад бар лабе,

Деҳа – пур аз гап-гапе:

– Ҳамза чӣ хушрӯ шудааст!

– Баччаи дилҷӯ шудааст!

– Рӯй – ба монанди себ!

– Сар – чӣ?

– Сараш ҳам – базеб!

– Гардану дӯшаш нигар!

– Чашмаку гӯшаш нигар!

– Дар таги мӯяш будааст!

– Айбаки мӯяш будааст!

- Вай, чӣ ба мӯяш задаст?
- Қайчӣ ба мӯяш задаст!
- Пас чу дигарҳо шудааст?
- Ҳамчу писарҳо шудааст!
  - Ранги рухашро нигар!
  - Гулписар-а?
  - Гулписар!..

Лаб нарасад бар лабе,

Деҳа – пур аз гап-гапе:

Ҳамза чӣ хушрӯ шудааст!

Хуш ҳама аз ӯ шудааст!

ВАСВАСА

Аз як фан агар ду чиз

Хонам, чӣ? Нахонам, чӣ?

Ё чорамалро низ

Донам, чӣ? Надонам, чӣ?

Доим саҳар аз хобам

Хезам, чӣ? Нахезам, чӣ?

Дар иззату одобам

Монам, чӣ? Намонам, чӣ?

Ҳар рӯзи Худо мактаб

Тозам, чӣ? Натозам, чӣ?

Ноил шуда бар матлаб

Тонам, чӣ? Натонам, чӣ?

Донотари синфи худ

Бошам, чӣ? Набошам, чӣ?

Андеша пайи беҳбуд

Ронам, чӣ? Наронам, чӣ?

Як умр пайи Раҳмон

Гирам, чӣ? Нагирам, чӣ?

Дар васвасаи Шайтон

Монам, чӣ? Намонам, чӣ?

ФАРОМУШӢ

Як мардаки тӯтибурут

Хӯрдаст се қуттӣ қурут.

Сад бор пас хӯрдаст печ,

Аммо надонистаст ҳеҷ:

Хӯрдаст қанд ӯ ё ки тут?

БЕҲУДАГӢ

Дар Хардара як хар будаст,

Вай аз ҳама хартар будаст.

Дар айни тафси офтоб

Хӯрдаст аз сарчашма об,

Гуфтаст:

– Обаш тар будаст!..

ҚАЛАМ КУЧО ШУД?

– Як нозанин қалам буд!

Хушхатту хушрақам буд!

Ҳаргиз ғалат намерафт,

Берун зи хат намерафт.

Рангаш ба дида, билло,

Метофт оби тилло.

Якбора гум чӣ сон шуд?

Аз дида чун ниҳон шуд?

Сад раҳ қалам бикобам,

Бо сад алам бикобам,

Аммо варо наёбам,

Асло чаро наёбам?

Оят, ту дар шигифтӣ?

Шояд, худат гирифтӣ?!

– Қурбони ақлу ҳушат,

Бингар ба ... пушти гӯшат!

АЗМАНЧОН

Азман бидорад

Ду ҳарфро дӯст:

Яктояш – «Аз ман!»,

Яктояш – «Аз туст!».

– Ин сагча – аз ман!

– Ҳой, ин най – аз ман!

– Хайр, инаш аз туст,

Лекин вай – аз ман!..

Ҳар чӣ, ки хуб аст,

Албатта, аз ўст,

Нохуб бошад,

Гиращ, ки аз туст!

Аз дарди чашмаш
Менолад Азман,
Чашмони худро
Мемолад Азман.

Гӯй, ки: – Азман,
Хоҷӣ, нанолӣ,
Дасте ба чашмон
Бояд намолӣ.

– Корат набошад! –
Мегӯяд Азман, –
Чашми ту ин нест!
Ин ҳар ду – аз ман!

НАСИҲАТ

Як коҳиле ба коҳил

Гуфтаст турфа ботил:

Охир, саҳар чӣ хезӣ?

Бо худ чаро ситезӣ?

Вақт аст, то бихобӣ,

Аз хоб баҳра ёбӣ.

Ба мактабат равӣ дер,

Ба хобакат шавӣ сер.

Соат, нигар, чӣ чиз аст:
Бо ҷумла дар ситез аст.

Ҳар гаҳ занад ҷаранг ӯ,
Касро кунад гаранг ӯ.

Ҳаргиз нақун варо гӯш,
Баргарду калларо пӯш.

Бигзор, то ки модар,
Хоҳар ва ё бародар,

Бедор созад аз хоб

Резад ба дастакат об.

Пӯшонаду хӯронад,
Бар мактабат расонад.

Аммо ба хотират дор:
Хонӣ, чӣ мешавӣ? – Хор!

Гирӣ агарчӣ сад ду,
Парвои он накун ту!

Дар синфакат, ки монӣ,
Бояд накӯ бидонӣ:

Асло хичил нагардӣ!

Озурдадил нагардӣ!

Сад раҳ бадат бигӯянд,

Сад айб аз ту чӯянд,

Гар сад лақаб бубанданд,

Сад бор агар биханданд,

Ғам хӯрданат нашояд,

Кам хӯрданат нашояд.

Лекин ту бохабар бош,
Аз Ҷайра* дар ҳазар бош.

Инро, ки Ҷайра донад,
Моро чунин намонад.

Мегардад обамон лой,
Бар ҳоли мову ту – вой!

---

* Шахси гӯшаи ҳаҷвии маҷалла.

ДАРСУРЕЗ

Як соатак чун дарс хонд,
Бозаш дигар тоқат намонд.

Гуфто, ки:

– Дигар сабр бас!

Дар чони ман ин ҷабр бас!

Ҳаргиз надидам роҳаташ,
Безори ранҷу меҳнаташ! –

Ин бор ҳам бо биму тарс

Бигрехт пинҳонӣ зи дарс.

Албатта, аз тарсаш нахост,
Ояд ба сӯйи хона рост.

Пас рафт бо паскӯчае,
Хуш ёфт бе кас кӯчае.

Кораш вале омад накард,
Эй воӣи ҳоли кӯчагард! –

Таъзири худро хӯрд ӯ,
Бо Чайраҷон во хӯрд ӯ!

ЧОСУС

Як чои хилват,

Як роғи девор,

Ду сими зардак

Бошад намудор.

Гаҳ тору гаҳ зер

Гардон шавад вай,

Гаҳ зуду гаҳ дер

Пинҳон шавад вай.

Ин чист? Оё

Антенна бошад?

Исто, ки чосус

Ин чо набошад?!

Бояд насозам
Ман дасту по гум:
Зуд ин хабарро
Орам ба мардум.

Ин чо набояд
Ҷосус гардад!
Бояд, ки ҷусус
Маҳбус гардад!

Антенна ногоҳ
Берунтар омад,
Аз роғи девор...
Сӯрак* баромад!

---

* Сӯрак – саворак, нонхӯрак.

ГУФТУГҶЙИ ДУ САГ

Як саг гуфто як сагро:

– Бас кун акнун «ак-ак»-ро!

То чанд, охир, мегӯй

Як ҳарфи арзонакро?

На чун хар «иш»-ро донӣ,

На чун аспак «так-так»-ро.

Хап-хап будан ҳам хуб аст,

Бин оғои Хаппакро!

Ҳикмат борад аз чашмаш,
Гар мефаҳмӣ пак-пакро.

Ҷонаш равшан мегардад,
Кас бинад ин мардакро!..

Гуфт он дигар дар посух:
– Эй, гум кун ин таппакро!

Дар ин дунё бе «ак-ак»
Саг нашносад як сагро!..

ЯК ГУРБА МУШЕ ДИДАСТ

Як гурба муше дидаст,

Як рӯзи хуше дидаст.

Гуфтаст варо он муш:

– Аз туст маро ҷон хуш!

Бисёр макун хур-хур,

Бархезу маро хур! Хур!..

Болида аз ин гурба,

Гуфтаст чунин гурба:

– Муш?! Омадай?! Эй хуш!

Хуш омадай, эй муш!

Эй зеби сари дастам!

Аз бўйи хушат мастам!

Доруяки дандонам!

Ороми дилу чонам!

Як борат агар гирам,

Ғам нест дигар, мирам!..

Нокарда вале дарёб,

Бедор шудаст аз хоб.

Ин бар вай алам кардаст,
Аз гиря варам кардаст.

ОРЗУҲОИ СОЛИНАВӢ

Кош ки бо Кӯҳнасол
«Ду»-и качак ҳам равад.
Кош ки ин «се»-ю «чор»
Яксара «аъло» шавад.

Кош ки хобии мо
Дида сахар во кунад,

Хеста аз хоби ноз
Машқи тан иҷро кунад.

Хоҷахаёли шавад
Кош ки ҳушёртар,
Ё ки шавад Гандакор
Одами хушкортар.

Рӯи туруш ҳамчунон
Кош ки хандон шавад.
Аз гапу кораш ризо
Хоҷапушаймон шавад.

Кош ки Нодонча ҳам
Баччаи доно шавад,
Кош ки ин Нотавон
Шахси тавоно шавад.

Ох, чӣ хуш, Чиркинак
Тоза шавад баъд аз ин,
Бинаду пурсад ҳама:
– Кист ҳамин нозанин?!

Кош ки дар Соли нав
Ҷоғзамон хап шавад,
Пандшунав гардад ӯ,

Гӯш ба ҳар гап шавад.

Кош ки дар Соли нав

Гарм шавад сандалӣ,

Танбалак ояд ба чӯш,

Хушк шавад танбалӣ!

КИСТОНҲО

– Танҳо худам бихонам!

Аъло худам бидонам!

Корам ба дигарон чист?

Корам ба дигарон нест!

Монаш, чу кас надонад,
Дар синфи хеш монад!..

– Пешаш биёву худ бин,
Ин бачча кист?.....

* * *

Рӯяш ба рӯйи устод,
Чашмаш ба сӯйи устод.

Шинад ҳамеша хомӯш,

Гӯё ки мекунад гӯш.

Ҳушаш вале на дар ҷост,
Ҳушаш, бале, ба ҳар ҷост.

Дорам ба ту саволе:
Инаш чӣ кас?.....

* * *

На шавқи мактабаш ҳаст,
Дар дил на матлабаш ҳаст.

Аз дарсҳо гурезад, –
Бо бахти худ ситезад.

Дар синфи хеш монад.
Тадбири худ надонад.

Худро диҳад худ озор,
Ин кист? .....

* * *

Коре накарда як бор,
Дилгир бошад аз кор.

На хонад ӯ китобе,

На донад ӯ ҳисобе.

Касро аз ӯ мадад нест,
Хобу хураш чӣ? Бад нест!

Пас шуд мисоли ман ҳал:
Ин бачча кист? .....

Қавобҳо: худбин; хаёли;
дарсбозор; танбал.

МУАММОҶО

Зӯру тавон надорад,

Гӯё ки чон надорад.

Бар варзишаш бихонӣ,

Бар гардишаш бихонӣ,

– Э! – Гӯяд ӯ ҳамеша,

– Не! – Гӯяд ӯ ҳамеша.

Монанди шахси бемор,

Шинад ҳамеша бекор.

Ёбаш худат ба тадбир:
Ин бачча аст ё пир?

* * *

Духтарчаест шояд,
Аз рӯ ба рӯ биёяд.

Қӯлида бас ки мӯяш,
Пӯшида чашму рӯяш.

Не, не, писарча аст ин,
Ҳа, ин писарча, лекин...

Кас дар гумон бимонад,
Ҳайрони он бимонад:

Оё писарча бошад?
Духтарча ё набошад?

* * *

Вай айби мо шуморад,
Борони таъна борад.

Гӯяд ба мо чӣ кардан
Бо дасту рӯю гардан.

Гӯяд ба мӯю нохун
Он кун ва ончунон кун.

Дар хона лекин ўро,
Пӯшоку дасту рӯро,

Модаркалон бишӯяд,
Аз ин амал чӣ рӯяд?

* * *

Сардори синфи чор аст,
Дилёбу ғамбарор аст.

Аз меҳру машқу бозӣ
Як синф аз ўст розӣ.

Ояд ба хонаи хеш,
Бо сад баҳонаи хеш.

Ранчида додар аз вай,
Озурда хоҳар аз вай.

О, ин чӣ кас ба ҳар ҳол? –
Фаъол ё ки баттол?